

B23 De jammerende stem van Rixt

Kruiswoordraadsel

1 j

2 v a l

3 a a n s p o

4 a r m z a l i g

5 p

6 b

7 g e s t r a n d e

8 g e r a a s

9 l o t

10 b e e l d h o u w e r

11 b u t

12 l o t

13 r e g e l m a t i g

14 n e

15 g n i f f e l d e

16 m o e s t e n

17 w a l

18 f d t

19 k r e t e n

20 v e r g i n g e n

21 b o e t s e r e n

22 r

s t o r m

B23 De jammerende stem van Rixt

A Maak de tekst heel.

plaats	redden	toekijken	tegen
verboden	Amelanders	tweehonderd	mooie
spullen	schepen	van	

Er kwam een tijd, zo'n **1 tweehonderd** jaar geleden, dat de strandroverij **2 verboden** werd. En dat niet alleen. De **3 Amelanders** mochten niet langer **4 toekijken** hoe de schepen in nood vochten **5 tegen** de golven. Ze moesten die **6 schepen** gaan helpen. In **7 plaats** van op jacht te gaan naar **8 spullen**, moesten ze de mensen **9 van** wie de **10 mooie** spullen waren gaan **11 redden**.

B Wie of wat wordt er bedoeld?

- 1 **de waddeneilanden**
- 2 **op Ameland**
- 3 **de zee**
- 4 **Rixt**
- 5 **een schip**
- 6 **de olielamp**
- 7 **de kapitein**
- 8 **Ameland of het houten hutje van Rixt**
- 9 **de zee**
- 10 **als er een tijdlang niets aanspoelde**

B23 De jammerende stem van Rixt

G Zet de zinnen in de juiste volgorde.

- 6 a Sindsdien hoor je 's avonds de jammerende stem van Rixt.
- 3 b Ze bindt een lamp om de hals van haar koe.
- 5 c *Het schip vergaat met man en muis.*
- 4 d De kapitein denkt dat de lamp de haven is.
- 1 e **De zoon van Rixt gaat op reis om werk te zoeken.**
- 2 f Rixt ziet in de verte eenschip.

D Kies het beste antwoord / de beste opmerking.

1 *Die nacht kreeg ze een geweldig plan. (r. 33, 34)*

- a Door de storm kon ze niet in slaap vallen.
- b Dat was eigenlijk een heel gemeen plan.
- c Ze probeerde ervoor te zorgen dat de zee haar iets bracht.
- d Zo zou ze eindelijk haar zoon weer zien.

2 *De zee geeft en de zee neemt. (r. 60)*

- a Wat betekent die zin?
- b De zon zoekt en de zon ziet.
- c Alle eilandbewoners zijn het daarmee eens.
- d Maar niet altijd.

Horizontaal

- 2 *Hij was in de ... gelokt.* De kapitein werd door de gemene truc van Rixt beetgenomen. Daardoor strandde het schip op het strand. **val**
- 4 *Ze woonde in een ... hutje.* Armoedig. nLuxe, riant. **armzalig**
- 7 *Ze zag het ... schip.* Het schip was op het strand vastgelopen. **gestrande**
- 8 *Boven het ... uit.* Hier: het geluid van de storm op zee. **geraas**
- 10 *Uit de hand van de ...* Kunstenaar die beelden maakt. Misschien: God die de wereld schept. **beeldhouwer**
- 12 *Ze moesten het ... een handje helpen.* Ze moesten er zelf voor zorgen dat ze geluk hadden. **lot**
- 13 *Het water gooide ... spullen op het strand.* Telkens opnieuw. **regelmatig**
- 15 *Ze ... en liep naar haar hutje.* Stiekem en gemeen lachen. **gniffelde**
- 16 *Wat ... ze anders?* Ze hadden geen keus. **moesten**
- 17 *Omaande ... werk te zoeken.* Het vasteland. **wal**
- 19 *De ... van de mannen op het schip.* Het harde geschreeuw. **kreten**
- 20 *Als de schepen in een storm niet vanzelf ...* Vernietigd werden. Kapot gingen. **vergingen**
- 21 *Hij was de wereld aan het ...* Hij was bezig van klei de aarde te maken. **boetseren**

Verticaal

- 1 *De ... stem van Rixt.* Klagende, huilende geluiden maken. **jammerende**
- 3 *Ze leefden van wat er ... op het strand.* De spullen die de golven op het strand hebben geoid. **aanspoelde**
- 5 *Ze ging al vroeg op ...* Ze ging er vroeg op uit. **pad**
- 6 *De avond ... de zee.* Het werd donker. **bedekte**
- 8 *Ze ... zich gauw vast.* Ze pakten de bodem van de zee snel stevig vast. **grepen**
- 9 *Rixt rende naar de ...* Tot daar zijn de golven gekomen toen het vloed was. **vloedlijn**
- 11 *Om haar ... te bekijken.* De spullen die ze door haar gemene truc gekregen heeft. **buit**
- 14 *Ze ... van wat er aanspoelde.* Daardoor konden ze eten en andere belangrijke zaken betalen. **leefden**
- 18 *Als de zee weer eens ... was gegaan.* Een hard lawaai maken, razen. **tekeer**

Let op!

n zoek het woord met de tegenovergestelde betekenis.

E Beantwoord de vragen.

- 1 **Nee, het lukte de beeldhouwer niet om de kruimels weg te vegen. Ze bleven brutaal liggen. (r. 6, 7) en/of Ze grepen zich gauw vast aan de bodem van de zee. (r. 7, 8)**
- 2 **De mensen van Ameland leefden van de zee. Wat moesten ze anders? (r. 13) en/of Veel meer dan water was er niet. (r. 13, 14)**
- 3 **Rixt ging ongeveer om 18.00 uur (antwoord c) terug naar haar hutje. Ze keek net zolang tot het donker werd en de avond de zee bedekte. (r. 32, 33)**
- 4 **Rixt gniffelde (stiekem, gemeen lachen) omdat ze wist dat haar plannetje zou werken. (r. 45, 46)**
- 5 **Op Ameland hoor je niet alleen de wind maar ook de jammerende stem van Rixt omdat ze haar zoon dood op het strand vond. Het eerste wat ze stil zag liggen was het lichaam van haar zoon. (r. 55, 56)**
- 6 **We weten niet zeker of het verhaal van Rixt waar is omdat het verhaal heel oud is. (r. 63) of En dus kan niemand meer vertellen of het waar is.**

- 7 **Rixt bond een olielamp om de hals van haar koe. In alinea 5 en 6 lees je wat de gevolgen daarvan waren.**
 - In alinea 5 wordt verteld dat het schip gestrand was. (r. 50) en De kapitein had gedacht dat het lichtje een haven was. (r. 50, 51) en Hij was in de val gelokt door Rixt. (r. 52)
 - In alinea 6 lees je dat haar zoon is omgekomen. Ze zag het lichaam van haar zoon stil liggen. (r. 55, 56) Sindsdien hoor je 's nachts op Ameland de jammerende stem van Rixt.

- 8 **Het stormde behoorlijk. Drie voorbeelden daarvan zijn:**
 - het duinzand schuurde langs haar wangen (r. 29, 30)
 - ze zag een schip hoog op de golven (r. 30, 31)
 - het schip werd wild heen en weer geslingerd (r. 32)

9 Mensen op Ameland probeerden wel vaker schepen naar het strand te lokken:

- Dan moesten ze bij een flinke storm vuurtjes stoken op het strand om schepen te lokken. (r. 67, 68)
- Dus als de schepen in een storm niet vanzelf vergingen, dan moesten de mensen op Ameland het lot een handje helpen. (r. 70-72)

10 Het eiland waar het verhaal van Rixt zich afspeelt, Ameland, hoort bij de provincie **Friesland**.

B24 Een balletvoorstelling

Kruiswoordraadsel

1 f

2 s
l

3 v o o r b e r e i d

4 n

5 o r k e s t
t

6 i
l
c
h
o

7 d o o r

8 b
d
r
i
j
f

9 i n s t r u c t i e s

10 z

11 d

12 c
o
u
l

13 u i t g e l a t e n

14 s i g n a a l

15 f

16 g e s t e m d

17 v e r v a n g e n

18 e

19 a

20 a p p l a u s

21 o
d
i
u
m

22 s

23 z

24 i n s t u d e r e n
t

o e f e n

B24 Een balletvoorstelling

A Maak de tekst heel.

verbeteren	allerbeste	elke	wereld	op
reizen	gaan	oefeningen	dansvloer	

Balletdansers **1 reizen** de hele **2 wereld** rond om **3 op** te treden met hun dansgezelschap. Maar zelfs de **4 allerbeste** dansers moeten toch nog **5 elke** dag oefenen. Ze beginnen met **6 oefeningen** aan de barre om hun techniek te **7 verbeteren**. Vervolgens **8 gaan** ze op de **9 dansvloer** moeilijke passen uitvoeren.

B Wie of wat wordt er bedoeld?

- 1 **nieuwe balletten ontwerpen**
- 2 **de dansers**
- 3 **nadat de muzikanten hun rol hebben ingestudeerd**
- 4 **als het orkest ineens sneller gaat spelen**
- 5 **problemen**
- 6 **achter de gordijnen**
- 7 **een lage ruimte voor het podium**
- 8 **de dirigent**
- 9 **de andere dansers**
- 10 **als het applaus klinkt**

B24 Een balletvoorstelling

C Zet de zinnen in de juiste volgorde.

- 6 a Na de slotscène klinkt het applaus.
- 5 b Het eerste bedrijf begint.
- 4 c Het licht in de zaal gaat uit.
- 2 d De muzikanten stemmen hun instrumenten.
- 1 e **Het publiek stroomt de zaal in.**
- 3 f De dansers van de openingscène komen naar het podium.

D Kies het beste antwoord / de beste opmerking.

1 *Want de kaartjes zijn al verkocht. (r. 35, 36)*

- X a Alles moet nu in orde zijn.
- b Het is helemaal uitverkocht.
- c Het publiek mag nog niet naar binnen.
- d Ook al is het decor nog niet in orde.

2 *Het orkest zit in de bak. (r. 44)*

- a Het publiek ziet ze niet.
- b Dat klinkt erg akelig.
- X c Dat is voor iedereen handig.
- d Zij letten vooral op de dirigent.

Horizontaal

- 3 *De voorstelling moet goed worden ...*
Zorgen dat je met de voorstelling kunt beginnen.
voorbereid
- 5 *Er wordt geoefend met het hele ...*
Een groep mensen die met instrumenten muziek maken.
orkest
- 7 *Zekennen de muziek door en ...*
Heel erg goed. **door**
- 9 *De choreograaf geeft de dansers ...*
Aanwijzingen. **instructies**
- 13 *Het publiek is ...*
Heel vrolijk en enthousiast.
uitgelaten
- 14 *Er wordt een ... gegeven.*
Een teken om iets te doen. Een sein. **signaal**
- 16 *De instrumenten worden ...*
De tonen van de instrumenten worden op de juiste hoogte gebracht. Anders klinkt het vals.
gestemd
- 17 *Die ene sprong moet ... worden.*
Er moet een andere beweging voor in de plaats komen.
vervangen
- 20 *Nu klinkt er ...*
Mensen gaan klappen om te tonen hoe mooi ze het vonden.
applaus
- 24 *De muzikanten moeten hun rol ...*
Net zo lang oefenen totdat ze het goed kennen.
instuderen

Verticaal

- 1 *Iedere pas doen ze ... op hun gevoel.*
Zonder fouten. **feilloos**
- 2 *Na de ... scène.*
Het laatste deel van het ballet.
slot
- 4 *Er worden ook nieuwe balletten ...*
Bedacht. **ontworpen**
- 6 *Dat is het werk van een ...*
Iemand die dansen bedenkt voor balletten. **choreograaf**
- 8 *Het eerste ...*
Het eerste deel van de voorstelling. **bedrijf**
- 10 *Het ... op het podium blijft vrij.*
Je kunt het podium goed zien.
zicht
- 11 *Een ontwerper bedenkt de ...*
De achtergrond van de voorstelling. **decors**
- 12 *Achter de ...*
De zijkanten van het toneel. Als je daar staat kan het publiek je niet zien. **coulissen**
- 15 *De andere dansers wachten ...*
Zenuwachtig. **nerveus**
- 18 *Alles wordt met de camera ...*
Alles wordt opgenomen zodat ze er later naar kunnen kijken.
vastgelegd
- 19 *De bouwers gaan aan de ...*
Zij beginnen met het bouwen van de decors. **slag**
- 21 *Voor het ...*
Een verhoging waarop mensen uit de zaal je goed kunnen zien. **podium**
- 22 *De dansers raken uit de ...*
Ze dansen niet meer precies op de muziek. Net te laat of net te vroeg. **maat**
- 23 *Het orkest ... in.*
Het begint te spelen. **zet**

B24 Een balletvoorstelling

E Beantwoord de vragen.

- 1 **De dansers repeteren eerst alleen op pianomuziek omdat de muzikanten nog moeten oefenen. (r. 18, 19) en/of Omdat de muzikanten ondertussen hun rol instuderen. (r. 20, 21)**
- 2 **Bijeen balletvoorstelling hebben de choreograaf en de dirigent de leiding. (r. 22, 23)**
- 3 **Het publiek krijgt ook nog de decors – en soms meubels – te zien. (r. 31, 32)**
- 4 **Het publiek komt te weten dat de voorstelling gaat beginnen:**
 - ze horen dat de instrumenten gestemd worden (r. 40-42)
 - het licht in de zaal gaat langzaam uit (r. 52, 53)
 - het wordt stil (r. 53, 54)
 - de dirigent komt op en buigt (r. 54, 55)
 - het orkest zet in (r. 55, 56)
 - de schijnwerpers gaan aan (r. 56)
 - de gordijnen schuiven open (r. 57)
- 5 **De dansers komen te weten dat ze bijna moeten optreden omdat ze via luidsprekers kunnen horen wat er op het podium gebeurt. (r. 60)**
- 6 **De pauze is eigenlijk bedoeld voor de dansers. Die kunnen dan even uitrusten. (r. 69, 70)**
- 7 **De dansers kunnen de choreograaf helpen bij de voorbereiding van de balletvoorstelling:**
 - Al dansend komen ze met ideeën (r. 11, 12)
 - die ene sprong moet vervangen worden door een draai (r. 13, 14)
 - de muziek moet hier sneller en daar juist iets langzamer (r. 14, 15)
- 8 **Het publiek kan de dansers die klaar staan niet zien: de dansers staan achter de coulissen (r. 48, 49)**

B24 Een balletvoorstelling

- **9** *Het orkest en de dansers moeten goed naar elkaar kijken en luisteren. Het orkest kijkt naar de dirigent. Zij kunnen de dansers niet zien omdat het podium achter hen is.*
- **10** **De dansers merken eigenlijk weinig van het publiek:**
- de lampen zijn erg fel (r. 63, 64)
 - ze denken alleen nog maar aan hun dans (r. 65, 66)

